

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยของพิธีกรรายการเพลงไทยสากลทางโทรทัศน์ที่เป็นรายการสด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้ภาษาโดยทั่วไป
2. เอกสารเกี่ยวกับปัญหาและข้อบกพร่องของการใช้ภาษา
3. เอกสารเกี่ยวกับการถ่ายเสียงโดยใช้สัทอักษร
4. งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาของสื่อมวลชน
5. งานวิจัยเกี่ยวกับการรับชมรายการโทรทัศน์

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้ภาษาโดยทั่วไป

ลักษณะ สตะเวทิน (2536. หน้า 28-29) กล่าวถึงการใช้ถ้อยคำในการพูดให้เหมาะสมมีดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำให้ตรงกับความหมาย
  2. ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย สั้น กระชับ ตรงตามจุดหมาย ไม่จำเป็นต้องใช้คำศัพท์ที่แปลกๆหรือถ้อยคำที่หรูหรา
  3. ใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยและเป็นภาษาที่มีชีวิตชีวาคล้ายภาษาสนทนา รวมทั้งควรใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดที่เป็นคำง่าย ๆ
  4. ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมสอดคล้องกับบุคคล
  5. ไม่ควรใช้ถ้อยคำหรือวลีที่ซ้ำกันบ่อยๆ เพราะอาจทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย
  6. ศึกษาคำต่างๆที่มีใช้ในภาษาไทยให้มาก รวมทั้งควรรู้จักฐานะของคำว่า คำใดเป็นคำสูง คำต่ำ คำหยาบ เป็นต้น
  7. หลีกเลี่ยงถ้อยคำฟุ่มเฟือยและไม่มี ความหมาย
  8. ควรใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดอารมณ์หรือเห็นภาพพจน์ เพราะจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย
- ไม่ต้องเสียเวลาติดตาม

ส่วนทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (ม.ป.ป. หน้า 90-91) กล่าวถึงหลัก 10 ประการในการใช้ถ้อยคำดังนี้

1. ใช้คำให้ถูกหลักภาษาไทย
2. ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำให้ถูกต้อง ชัดเจน
3. ใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง
4. ห้ามใช้คำต่ำ คำสแลง คำภาษาถิ่น คำตลาด คำย่อ
5. ใช้คำหรือประโยคที่กินความกว้างเพื่อประหยัดเวลา
6. ตัดคำที่ฟุ่มเฟือยออก
7. ใช้คำให้ตรงความหมาย
8. หลีกเลี่ยงศัพท์ทางวิชาการที่ต้องแปลเป็นไทยอีก
9. ไม่ใช้คำต่างประเทศโดยไม่จำเป็น อนุโลมให้ใช้ในกรณีเป็นคำนาม คำศัพท์เฉพาะ และศัพท์เทคนิคเท่านั้น
10. ใช้คำให้เหมาะกับบุคคล คำนิ่งถึงเพศ วัย การศึกษาของผู้ฟัง อย่าให้แข็งกระด้างจนเกินไป และก็ไม่จำเป็นต้องอ่อนโยนจนเกินความจำเป็น

วีระ ไทยพานิช (2535. หน้า 31-35) กล่าวถึงการใช้ถ้อยคำ ซึ่งได้จำแนกออกเป็นลักษณะต่างๆดังนี้

1. สรรพนามเรียกตัวเอง โดยทั่วไปสุภาพบุรุษควรใช้คำว่า "ผม" อาจจะใช้คำว่า "กระผม" ได้บ้างในตอนที่ต้องการถ่อมตน หรือต้องการให้ฟังอ่อนน้อมนุ่มนวลขึ้น แต่ไม่ควรใช้พร่ำเพรื่อหรือตลอดการพูดจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกรำคาญ สำหรับสุภาพสตรีปกติใช้คำพูด "ดิฉัน" ซึ่งเวลาเปล่งเสียงออกจะเป็น "ดิชั่น" ควรระวังอย่าให้เพี้ยนเป็น "เดียน" หรือ "อะฮัน" ได้ ผู้ฟังอาจจะรู้สึกหมั่นไส้เอา คำเรียกตัวเองว่า "ข้าพเจ้า" เป็นคำที่ควรหลีกเลี่ยงเพราะเป็นคำที่ไม่สร้างความเป็นกันเองในระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าผู้พูดอยู่ในฐานะที่สูงกว่าตนมาก
2. เรียกผู้ฟัง ปกติแล้วเราจะเรียกผู้ฟังว่า "ท่าน" หรือ "ท่านผู้ฟัง" หรือ "ท่านทั้งหลาย" แต่จะเป็นการดีกว่าและการพูดจะน่ารับฟังมากกว่าถ้าผู้พูดจะวางตัวเป็นพวกของผู้ฟังด้วยการใช้สรรพนาม "เรา" ทั้งนี้ให้พิจารณาความเกี่ยวข้องของเนื้อความในตอนนั้นด้วย อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่ให้ใช้คำว่า "เรา" จะเหมาะสมกว่า
3. เรียกบุคคลอื่น ให้พิจารณาตามความเหมาะสม "เขา" หรือ "ท่าน" "ท่านผู้นั้น" เป็นต้น ควรหลีกเลี่ยงการเรียกบุคคลอื่นโดยใช้สรรพนาม "มัน" หรือ "ไอ้มัน" ในการพูดต่อที่ชุมนุมชน แต่จะใช้กับสัตว์หรือสิ่งของได้ สำหรับคำว่า "มัน" คำว่า "ไอ้มัน" "ไอ้" ควรงด

4. ถ้อยคำสำนวนที่เหมาะสมสำหรับการพูด

4.1 ภาษาของผู้ฟัง

ผู้พูดที่ขุ่มขมขมนักได้เปรียบผู้ที่เป็นนักเขียนในการเลือกใช้ถ้อยคำก็ตรงที่นักเขียนไม่สามารถรู้แน่ชัดว่าผู้อ่านของตนเป็นใครกันบ้าง ในขณะที่ผู้พูดสามารถวิเคราะห์หรือรู้ถึงประเภทของผู้ฟังล่วงหน้า ดังนั้นการเลือกใช้ถ้อยคำลักษณะภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟังจึงเป็นเรื่องแรก ซึ่งผู้พูดที่ดีควรคำนึงถึงผู้ฟังต่างประเภท ต่างระดับกัน มักมีภาษาที่ใช้แตกต่างกันไป เช่น พูดกับนักวิชาการที่ผ่านการศึกษามาสูงๆอาจใช้ภาษาอย่างหนึ่ง ในขณะที่ถ้าไปพูดกับผู้ฟังที่เป็นชาวไร่ชาวนาเกษตรกร ผู้พูดควรจะต้องเลือกใช้ภาษาในลักษณะหนึ่งซึ่งฟังง่ายและถึงใจมากขึ้น ผู้ฟังจะเกิดความเข้าใจและพอใจได้ดีกว่า

4.2 คำสั้นที่ได้เนื้อหาชัดเจนตรงไปตรงมา

ผู้พูดควรเลือกใช้ถ้อยคำชนิดตรงไปตรงมาเป็นกันเองกับผู้ฟังซึ่งต้องให้ความหมายที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ

5. ถ้อยคำที่เป็นรูปธรรม ถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพพจน์ เกิดความรู้สึกในทันทีและมีชีวิตชีวาจะช่วยเพิ่มสีสันให้การพูดการฟังมากกว่าถ้อยคำที่เป็นนามธรรมซึ่งฟังห่างไกลจากความรู้สึกของผู้ฟัง เช่น ถ้าจะพูดถึงการเสียสละเพื่อชาติของทหารตำรวจ การพูดถึงเลือดเนื้อหยาดเหงื่อและประสบการณ์ที่เร้าแค้นจะทำให้ความรู้สึกได้ดีกว่าการพูดถึงความเสียสละ ความลำบากอย่างลอยๆ

6. คำเปรียบเทียบเปรียบเทียบ จะสังเกตได้ว่าผู้พูดที่มีคารมคมคายมักจะสามารุใช้คำเปรียบเทียบเปรียบเทียบให้เป็นประโยชน์ต่อการพูด การใช้คำเปรียบเทียบเปรียบเทียบเป็นการช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย รู้สึกได้ง่ายเข้า รวมทั้งยังเกิดความขึง อารมณ์ขัน และความเพลิดเพลินไปกับการฟัง

7. ภาษาแปลกหรือภาษาแพ้นซึ่งไม่แสดงโศด บ่อยครั้งที่ผู้ฟังให้ความพอใจผู้พูดที่มีศัพท์แสงใหม่ๆ หรือหยิบยกเอาศัพท์แพ้นเข้ามาใช้ในการพูด อย่างไรก็ตามผู้พูดจะต้องพิจารณาความเหมาะสมให้ดีกว่าภาษาแปลกหรือภาษาแพ้นที่นำมาใช้จะไม่ฟังแสงหูหรือทำให้เกิดความรู้สึกต่อต้านในหมู่ผู้ฟัง ไม่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกดูหมิ่นรสนิยมของผู้พูด และที่สำคัญที่สุดผู้ฟังจะต้องสามารถเข้าใจความหมายไม่รู้สึกงงงงายเมื่อได้ยินได้ฟัง

8. ภาษาเฉพาะวงการ วงการแต่ละวงการมักจะมีภาษาที่ใช้เฉพาะและรู้จักแพร่หลายในหมู่พวกตน ถ้าผู้พูดไปพูดกับผู้ฟังในวงการใดวงการหนึ่งโดยเฉพาะ และรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำซึ่งเป็นที่ยอมรับของวงการนั้นๆ ความเป็นกันเองระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังจะเกิดขึ้นทันที ผู้ฟังจะยอมรับผู้

พูดเป็นพวกเดียวกันกับตนในส่วนของจิตใจ และอาจจะรู้สึกกลายๆว่าผู้พูดได้ให้การยกย่องตลอดจนเห็นความสำคัญของพวกตน

9. ถ้อยคำที่ควรหลีกเลี่ยง

9.1 คำหยาบโลนลามก

9.2 คำเอื้ออำปราศจากความหมาย

10. ถ้อยคำที่ควรระมัดระวัง

10.1 ราชาศัพท์ ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยเกี่ยวกับการใช้ราชาศัพท์และควรที่จะต้องระมัดระวังมีดังนี้

10.1.1 ราชาศัพท์เฉพาะกับพระองค์ท่านและพระบรมวงศานุวงศ์ อย่าเผอเรอไปใช้กับตนเอง

10.1.2 คำกริยาที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้วไม่ต้องเติมคำว่า "ทรง" นำหน้า ก่อนการพูดซึ่งต้องมีการใช้ราชาศัพท์ ผู้พูดควรศึกษาและตรวจสอบจนแน่ใจว่าถูกต้อง รวมทั้งชักชวนให้คล่องแคล่วไม่ติดขัด

10.2 คำควบกล้ำ

ตัว ร ล คำควบกล้ำเป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งพบว่าผิดกันมากในหมู่ผู้พูด การพูดที่ดีผู้พูดควรจะให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ไม่เช่นนั้นอาจจะเกิดความไม่น่าฟัง หรือความเข้าใจผิดในความหมายได้

10.3 ภาษาต่างประเทศ

ตามปกติ การพูดภาษาไทยผู้พูดควรพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาต่างประเทศให้น้อยที่สุด เพราะถ้ามีมากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกหมั่นไส้รำคาญ ยกเว้นในกรณีที่หาคำแปลเหมาะสมๆไม่ได้หรือคำเรียกเฉพาะ อย่างไรก็ตามมีภาษาต่างประเทศบางคำซึ่งคนไทยเรานำมาใช้จนเกิดความเข้าใจแพร่หลายก็ไม่ถือเป็นข้อห้ามแต่ประการใด เช่น คำว่า ไมโครโฟน แก๊ส เทคนิค ไนต์ ไรต์คลับ เป็นต้น คำภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ให้ใช้ได้ มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

10.3.1 ชื่อหรือคำเฉพาะ ไม่มีคำแปล เช่น ลอนดอน

10.3.2 ศัพท์วิชาการซึ่งไม่มีคำแปลที่เหมาะสมหรือต้องการอ้างอิงถึง เมื่อพูดออกไปแล้วผู้พูดควรจะต้องแปลหรืออธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจด้วย

10.3.3 คำซึ่งเป็นที่ยอมรับในภาษาไทย

ผู้พูดควรระมัดระวังไม่ใช้คำภาษาต่างประเทศในการพูดให้มากจนเกินไป แม้จะอยู่ในเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวก็ตามเพราะจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกรำคาญ นอกจากนั้นเวลาที่พูดควรใช้

สำเนียงที่เรียบๆ ฟังง่ายแบบไทยๆ ไม่ควรจะไปตัดเสียงเลียนแบบฝรั่งมังค่าเพราะนอกจากจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกหมั่นไส้แล้วยังอาจจะฟังไม่รู้เรื่องก็ได้แม้แต่ฝรั่งมาฟังเองก็ตาม

วัฒนชัย หมั่นยิ่ง (2542. หน้า 56-58) กล่าวถึงการใช้ภาษาพูดดังนี้

1. ใช้ภาษาให้สุภาพ

1.1 ถ้อยคำที่ใช้เป็นคำกลางๆ ทั่วไปให้เปลี่ยนเป็นคำสุภาพ เช่น

บอกให้รู้	เป็น	เรียน
ไม่ใช่	เป็น	มิได้
ถูก	เป็น	ผล ฯลฯ

1.2 ควรใช้คำรับ ครับ ค่ะ ลงท้ายประโยค อาจจะได้ดังทุกประโยคไป แต่ผู้พูดต้องรู้ได้เองว่าที่ใดไม่ควรใช้

1.3 หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่จะทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจด้วยประการทั้งปวง เช่น ภาษาถิ่นที่เข้าใจเฉพาะคนถิ่นเดียวกัน ภาษาสแลงที่รู้จักเฉพาะในหมู่พวก ถ้อยคำที่มีความหมายสองแง่ คำเปรียบเปรย (ทั้งนี้นอกเสียจากว่าใช้แล้วผู้ฟังชื่นชอบ ถูกใจ ก็เป็นการสร้างสีสันให้กับการพูด)

1.4 ใช้คำสุภาพในภาษาพูดและภาษาเขียนให้ถูกต้องเพราะภาษาพูดกับภาษาเขียนบางที่ใช้ต่างกัน เช่น

ภาษาพูด	ภาษาเขียน
เกิดไฟไหม้	เกิดเพลิงไหม้
เรือบิน	เครื่องบิน

2. ใช้คำให้ถูกหลักภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่มีลักษณะทางการใช้เฉพาะของตนเอง ดังนั้นผู้พูดจึงควรศึกษาให้ละเอียดและระมัดระวังในการใช้ ได้แก่

2.1 การออกเสียง ร ล และตัวควบกล้ำ

2.2 การใช้ลักษณนาม

2.3 การใช้คำไวพจน์ คำไวพจน์หมายถึง คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก เช่น ปากับดง , บ้านกับเรือน คำว่า ผู้หญิง สตรี นารี สุดา วนิดา นงราม ฯลฯ มีความหมายเดียวกันว่า ผู้หญิง หรือ คำว่า คช คเชนทร์ คชา ตัมรัย ฯลฯ มีความหมายเดียวกันว่า ช้าง

2.4 การใช้คำย่อ ควรเลือกใช้ให้ถูกและให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงผู้ฟังด้วยว่าจะเข้าใจหรือไม่ แต่ถ้าไม่แน่ใจขอให้ใช้คำเต็มจะดีกว่า

2.5 การใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำคม ถ้าผู้พูดไม่ได้คิดขึ้นเองก็ควรบอกที่มาให้ผู้ฟังทราบเพื่อเป็นการให้เกียรติกับผู้คิด

3. ใช้ภาษาให้เหมาะกับบุคคล

4. สิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงในการใช้ภาษาพูด ได้แก่

4.1 คำซ้ำซากพุ่มเฟิย

4.2 คำศัพท์ต่างประเทศหรือคำศัพท์ทางวิชาการทั้งหลาย หากเป็นการพูดกับกลุ่มผู้ฟังที่เข้าใจในศัพท์เฉพาะดังกล่าวก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าเป็นผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาไม่สูงก็ควรหลีกเลี่ยงเพราะจะทำให้ผู้ฟังเกิดความไม่เข้าใจพาลเบือนหน้าตัวผู้พูด การสื่อสารในครั้งนั้นก็ไม่ได้ผลตามต้องการ เช่นใช้คำว่า Hardware Software Output พิษาน โลกานุวัตน์ วัตตนิยมนอนุสนธิฯลฯ

4.3 คำหยาบโลน ลามก คำพวนที่มีความหมายสองแง่สองงาม

4.4 การพูดไม่ครบตามเสียงคำ หมายถึง การพูดเพี้ยนเสียงหรือออกเสียงไม่ครบตามคำเดิมทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ผู้ฟังก็จะขาดรสชาติในการฟัง เช่น

มหาวิทยาลัย เป็น มหา-ลัย , หมา-ลัย

5. พึงระมัดระวังการใช้คำราชาศัพท์

นอกจากนี้ยังอ้างถึง วิจิตร อวระกุล ซึ่งมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการพูดดังนี้

5.1 หลีกเลี่ยงการใช้วาจาที่ไม่เหมาะสม

5.1.1 การพูดเรื่องสัปดน คำหยาบคาย คำที่ถือว่าไม่สุภาพ

5.1.2 การพูดด้วยน้ำเสียงที่ห้วน กระโชกโฮกฮาก

5.1.3 การกล่าวร้ายผู้ฟังหรือการพูดให้ผู้อื่นได้อาย ใส่ร้าย ก่อศัตรู

5.1.4 ภาษาปาก ภาษาสแลง ภาษาตลาด ถ้าไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไม่ควรใช้เลย เช่น ชวนาดู มันเป็นบ้า ฯลฯ

5.2 การเว้นวรรคในการพูด ผู้พูดควรฝึกซ้อมเนื้อหาของตนด้วยการออกเสียงให้ดังชัดเจนและอย่าพูดติดต่อกันโดยไม่มีการหยุดจังหวะเลย การพูดคล่องแบบน้ำไหลไฟดับไม่ได้หมายความว่าผู้พูดคนนั้นพูดเก่งเสมอไป การเน้นจังหวะด้วยการหยุดเว้นวรรคที่ดีขึ้นอยู่กับความหมาย อารมณ์ และความรู้สึกของเนื้อหาและของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังรู้สึกตาม

5.3 การขจัดคำพูดที่ไม่น่าฟัง คำพูดของผู้พูดจะน่าฟังรื่นหูขึ้นมากถ้าท่านขจัดคำพูดที่ไร้สาระ ซ้ำซาก ไม่มีความหมาย แต่พูดโดยไม่รู้ตัวบ่อยมากจนผู้ฟังรู้สึกขัดหู จำคาญ เช่น เอ้อ อ้า แบบว่า ก็ ฯลฯ

5.4 รมัดระวังคำพูดที่ไวต่อความรู้สึก คำพูดบางคำเป็นคำที่ไวต่อความรู้สึกในทางลบของผู้ฟัง ผู้พูดจะต้องระวัง เช่น ไอ้ มัน อัน ฯลฯ ควรเปลี่ยนเป็นคำที่สุภาพนุ่มนวล ได้ใจความจะไพเราะกว่า และผู้ฟังก็ไม่แปรเจตนาของผู้พูดผิดไปในทางลบด้วย เช่น

พวกแขก ควรเปลี่ยนเป็น ชาวอินเดีย ชาวไทยมุสลิม

พวกลาว ควรเปลี่ยนเป็น ชาวไทยอีสาน บ้านพี่เมืองน้อง

พวกเจ๊ก ควรเปลี่ยนเป็น คนจีน ชาวจีน จีนไทย ไช้อื่นไกลเป็นพี่น้องกัน

อันนี้ อันนั้นเรื่องนี้ เรื่อนั้น

5.5 การออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ สิ่งที่ทำลายบุคลิกภาพของผู้พูดต่อหน้าชุมชนบางบางครั้งอาจไม่ใช่การแต่งกาย แต่เป็นการออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำไม่ชัดเจน หรือไม่มีการควบกล้ำเสียงเลย ควรฝึกหัดซ้อมคำที่มี ร ล สะกด และคำควบกล้ำที่ปรากฏในเนื้อหาให้ชัดเจน หรือควรฝึกหัดกระดกลิ้นและอ่านคำควบกล้ำหลายๆคำเป็นประจำ เช่น กรมการปกครอง กระทรวงการคลัง พิธีรดน้ำดำหัวเนื่องในวันสงกรานต์

5.6 การพูดคำจากภาษาเขียน ข้อบกพร่องอีกประการหนึ่งของผู้พูดมักมองข้ามไปคือการพูดตามภาษาเขียน เช่นปี พ.ศ. 2542 ปี พอ ศอ สองห้าสี่สอง ซึ่งควรจะพูดว่า ปีพุทธศักราชสองพันห้าร้อยสี่สิบสอง

2. เอกสารเกี่ยวกับปัญหาและข้อบกพร่องของการใช้ภาษา

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542, หน้า 10 -14) กล่าวว่าปัญหาการใช้ภาษาไทยปัจจุบันเกิดจากแหล่งต่างๆที่มีผู้คนใช้ภาษาไทยในการติดต่อกัน ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น การใช้ภาษาในสื่อสารมวลชน ทั้งในการออกรายการวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ การใช้ภาษาในกลุ่มวัยรุ่น ในกลุ่มผู้มีการศึกษาน้อย และกลุ่มผู้ใช้ภาษาถิ่น

1. กลุ่มสื่อมวลชน

1.1 กลุ่มวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ เช่น ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำไม่ชัดเจน มีการใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

1.2 กลุ่มหนังสือพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นวรรณกรรมที่ใกล้ชิดกลุ่มชนมากที่สุด และมีการใช้ภาษาที่มีลักษณะพิเศษต่างไปจากภาษาเขียนธรรมดา เพราะต้องการให้สะดุดใจผู้อ่าน อีกทั้งมีเนื้อหาน้อย เช่น พาดหัวข่าว จึงต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและรัดกุม แต่ในความเป็นจริงหนังสือพิมพ์เลือกใช้คำตามความพอใจให้รวดเร็ว โดยอ้างว่าเร่งรีบ ไม่มีเวลาพอที่จะขัดเกลา

ภาษา เช่น สะกดคำผิด เลือกคำมาใช้ผิดหน้าที่ ใช้คำฟุ่มเฟือย ผันระบบภาษา เช่น บุกดจับ 5 โจร กลางดึก

2. กลุ่มผู้ขาดความรู้ เช่น เขียนผิด อ่านผิด

3. กลุ่มวัยรุ่น มักมีภาษาใช้แปลกๆใหม่ๆอยู่เสมอ เช่น

3.1 คำกร่อน ยกตัวอย่างคำว่า วิศวกรรมศาสตร์ พูดหรือเขียนเป็น วิด-วะ , ดูลิ เป็น ดู-ดี

3.2 คำคิดขึ้นใหม่เป็นคำสแลง (slang) เช่น เซ้อ หมายถึง ไม่รู้เรื่อง , แห้ว หมายถึง ไม่ทัน อด ซ้ำไป ฯลฯ

4. กลุ่มคอมพิวเตอร์ เป็นภาษาวิชาการใหม่โดยเฉพาะ ส่วนมากจะใช้คำทับศัพท์ แต่ขณะนี้ศัพท์ของคอมพิวเตอร์ได้แพร่กระจายออกมาสู่วงการภายนอก ทำให้ผู้ฟังที่ขาดความรู้ความเข้าใจนำไปใช้ผิดกาลเทศะ เช่น รันโปรแกรม (Run Programm) เป็นต้น

วิจิตร อวาระกุล (2534, หน้า 7) กล่าวถึงปัญหาในการพูดในด้านของเสียง จังหวะ และลีลาในการพูดว่า

1. ดังหรือค่อยเกินไป
2. การเว้นจังหวะและวรรคตอนไม่ถูกต้องเหมาะสม
3. พูดเสียงห้วน กระด้างไป
4. อัตราซ้ำเร็วไม่เหมาะสม
5. มีท่วงทำนองการอ่านมากกว่าการสนทนา
6. ระดับเสียงเน้นหนักเบาไม่ถูกต้อง
7. เสียงสั้น ตะกุกตะกัก
8. น้ำเสียงไม่ดี แหลมเล็กหรือห้าวเกินไป
9. การออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำไม่ถูกต้องชัดเจน
10. พูดภาษากลาง (กรุงเทพฯ) ไม่ชัด

ด้านภาษาที่ใช้

1. เกรงว่าจะใช้ภาษาไม่ถูกต้องกับบริบทของผู้ฟัง
2. คลุมเครือ เยิ่นเย้อ
3. ไม่เกิดภาพพจน์ น่าเบื่อ
4. พูดวกไปวนมา ซ้ำๆซากๆ
5. ไม่มีอารมณ์ขัน

สมสมัย แข่งขัน (ม.ป.ป. หน้า 38-39) กล่าวถึงข้อบกพร่องในการพูดไว้ดังนี้

1. จังหวะลีลาการพูด
2. ไม่มีมารยาทในการพูด
3. การใช้ภาษา
  - 3.1 ไม่เหมาะกับฐานะของบุคคลและไม่ถูกกาลเทศะ
  - 3.2 ใช้ภาษาสแลงหรือภาษาตลาด
  - 3.3 ใช้ภาษาต่างประเทศปนไทยและคำต่างประเทศในภาษาสแลง
  - 3.4 ใช้คำสุภาพไม่เป็น ติดปากคำสบถสาบานและภาษาหยาบคาย
  - 3.5 ยกคำอ้างอิง คำพังเพย ภาษิตไม่ถูกต้อง
  - 3.6 ใช้กระสวนประโยค อุปมาอุปมัย หรือถ้อยคำสำนวนไม่ถูก
  - 3.7 ใช้คำพูดกวน ความรู้ศัพท์น้อยจึงอธิบายด้วยถ้อยคำกะทัดรัดไม่ได้
  - 3.8 อธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจไม่ได้ตามที่ต้องการ
  - 3.9 ไม่มีวิธีพูดที่แปลกใหม่ น่าสนใจ
  - 3.10 ไม่มีอภิชาติสมบัติในการพูด หรือการเล่าเรื่องให้สนุก ขาดการฝึกฝน
4. เกี่ยวกับเรื่องที่พูด
  - 4.1 ไม่มีความรู้ในเรื่องที่พูดดีพอ
  - 4.2 ให้รายละเอียดมากเกินไปหรือน้อยไป
  - 4.3 ลำดับความและเนื้อเรื่องไม่ดีทำให้เข้าใจยาก
  - 4.4 กะเนื้อเรื่องไม่เหมาะสมกับเวลา
  - 4.5 เนื้อเรื่องไม่เหมาะสมกับผู้ฟัง
  - 4.6 ไม่อ้างเหตุผลและหลักฐานให้เห็นจริง
  - 4.7 พูดนอกเรื่อง ไม่ตรงจุด
5. เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ดีในการพูด
  - 5.1 ขาดอารมณ์ขัน อารมณ์สนุก
  - 5.2 ระวังตัวมากเกินไปหรือไม่ระวังเลย
  - 5.3 สนใจผู้ฟังมากเกินไปหรือไม่สนใจเสียเลย
  - 5.4 เฟื่องเล็งแต่เฉพาะเนื้อหาที่จะพูดมากเกินไปหรือไม่เฟื่องเล็งเลย

สนิท ตั้งทวี (2529. หน้า 326-332) กล่าวถึงการแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาว่า

มนุษย์จะใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสมบูรณ์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ให้ว่าสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด การใช้ภาษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ย่อมเกิดจากข้อบกพร่องของผู้ใช้ในด้านการพูด การฟัง การเขียน และการอ่านอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังนี้

1. ข้อบกพร่องทางการพูด ย่อมเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้เป็นการสำคัญ
  - 1.1 ออกเสียงไม่ถูกต้อง
  - 1.2 ใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้อง
  - 1.3 ไม่รู้จักเว้นจังหวะในการพูด
  - 1.4 ไม่มีมารยาทในการพูด
2. ข้อบกพร่องทางการฟัง ย่อมเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้เป็นการสำคัญ
  - 2.1 ไม่มีสมาธิในการฟัง
  - 2.2 มีนิสัยในการฟังที่ไม่ดี
  - 2.3 ไม่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการฟัง
3. ข้อบกพร่องทางการเขียน ย่อมเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้เป็นการสำคัญ
  - 3.1 ใช้ภาษาไม่เหมาะสม
  - 3.2 ใช้ภาษาไม่กระชับ
  - 3.3 ใช้ภาษาไม่สละสลวย
  - 3.4 เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
  - 3.5 ย่อหน้าไม่ถูกต้อง
4. ข้อบกพร่องทางการอ่าน ย่อมเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้เป็นการสำคัญ
  - 4.1 อ่านช้า
  - 4.2 อ่านข้ามบรรทัด
  - 4.3 อ่านไม่เว้นวรรค
  - 4.4 อ่านไม่เข้าใจ
  - 4.5 ข้อบกพร่องทางการพูดและการแก้ไข
  - 4.6 ออกเสียงไม่ถูกต้อง

เสียงของมนุษย์เป็นเครื่องบ่งบอกให้ทราบถึงบุคลิกลักษณะของผู้พูดได้ เช่น บางคนเป็นคนขี้อายก็มักจะพูดเสียงค่อยๆ นอกจากนั้น เสียงพูดยังบ่งบอกถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดได้อย่างดีอีกด้วย เช่น ความเหน็ดเหนื่อย ความโกรธ ความกลัว ความสุข ความตื่นเต้น ความดีใจ ความมั่นใจ ฯลฯ ดังนั้นจึงเห็นว่า เสียงมีบทบาทสำคัญต่อการพูด เสียงที่เหมาะสมใน

การพูดคือ เสียงที่เป็นธรรมชาติ มีจังหวะ มีความกังวาน น่าฟัง และที่สำคัญคือ ต้องเป็นเสียงพูดจริง มิใช่เสียงอ่านหรือท่องจำ

ผู้ที่จะใช้ภาษาได้ดีนั้นจำเป็นจะต้องรู้จักสังเกต อ่าน ท่องจำ สะสมคำ และฝึกฝนการใช้คำหรือถ้อยคำอยู่เสมอ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในการพูดดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำที่ง่ายแก่การเข้าใจ คำหรือถ้อยคำที่ง่ายย่อมก่อให้เกิดความชัดเจน ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ของการสื่อสารทางด้านการพูดและการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพูด ผู้พูดไม่ควรใช้คำที่เป็นศัพท์ยากโดยไม่จำเป็น เช่น ศัพท์เฉพาะทางวิชาการ (Technical Term) ศัพท์แสงต่างๆ (Terminology) รวมทั้งภาษาต่างประเทศ เช่น บริบท นวกรรม มโนทัศน์ คอมเมนต์ สังคมมิติ พิสัย แคนดิเดท อรูปนัย ฯลฯ เช่น ไม่ควรพูดว่า

"ผมมีมโนทัศน์ ศักยภาพแห่งการซื้อของผู้บริโภคไม่บาลานซ์กับอินคัมที่เขาได้รับ"

การพูดโดยใช้คำศัพท์ยากเช่นนี้ ผู้ฟังส่วนมากจะไม่เข้าใจ จึงจัดว่าเป็นการสื่อความหมายที่ไม่สมบูรณ์

2. ใช้ถ้อยคำให้เหมาะสม ผู้พูดต้องคำนึงถึงการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับระดับของการสื่อสาร เป็นเรื่องให้ผู้พูดพิจารณาว่า การพูดนั้นพูดในสถานการณ์หรือกาลเทศะใด เป็นพิธีการหรือเป็นกันเอง เช่น คำว่า "ล้นหลาม" กับ "มาก" สองคำนี้มีความหมายในทำนองเดียวกัน แต่ใช้ในสถานการณ์ต่างกัน เช่น

สถานการณ์ที่เป็นแบบกันเองก็อาจจะพูดว่า

"มีคนแห่ไปเที่ยวแดนเนรมิตกันอย่างล้นหลามเมื่ออาทิตย์ก่อน"

สถานการณ์ที่เป็นพิธีการก็อาจจะพูดว่า

"มีผู้ไปเที่ยวแดนเนรมิตกันมากเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว"

3. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพูดอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม ผู้พูดควรจะได้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ คำต่ำหรือคำหยาบ คำตลาด คำฉวน คำสแลง (Slang) หรือคำที่สื่อให้เห็นถึงรสนิยมไปในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่ควรใช้คำต่อไปนี้

3.1 คำสแลง เป็นคำคะนองปาก ใช้กันมากในหมู่วัยรุ่น เช่น ชิงชิง แซ่ก๊ะเต๊ะ เจ้งเป้ง ลุยลูกเดียว ไม่สบอารมณ์โก๋ เก้าก็กก ซิมไปเลย ไม่สน ฯลฯ

3.2 คำเฉพาะกลุ่ม (Jargon) เป็นคำที่บุคคลแต่ละกลุ่มคิดขึ้นใช้เฉพาะกลุ่มของตน มีลักษณะคล้ายคำสแลง แต่ใช้ในวงแคบกว่า

3.2.1 กลุ่มอาชีพกร เช่น หมูตื่น ลองเนื้อ (ลองสูบบุหรี่) ยิงเซี่ย (ล้วงกระเป๋) ฝ่าเซี่ย (กรีดกระเป๋)

3.2.2 กลุ่มกะเทย (เลสเบียน, เกย์) เช่น เป้าปี่ (ร่วมเพศทางปาก) ดีฉิ่ง (หญิงต่อหญิงรวมเพศกัน) โพรี่ (อวัยวะเพศ) ทอม (หญิงที่ทำตัวเป็นชาย) ดี (หญิงที่เป็นคู่ขาหรือคู่รักของทอม) ฯลฯ

3.2.3 กลุ่มหนังสือพิมพ์ เช่น ตรวจหน้าแท่น (พิสูจน์อักษรก่อนเดินเครื่องพิมพ์) เลย์เฮ้าท์ (การจัดหน้าหนังสือพิมพ์) อาร์ตเวอร์ค ฯลฯ

3.3 คำคำหรือคำหยาบ เช่น อี มิ่ง กู ระยำ ฉิบหาย เฮงชวย ฯลฯ

3.4 คำผวน เช่น ฆ่าหมี หมาตาย แหกคอย กัดสับปะแรง กากินขี้หนู แขนงหม้อกม ฯลฯ

4. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ถ้อยคำกะทัดรัดจะช่วยประหยัดเวลาและสื่อความหมายได้แม่นยำ นักพูดบางคนชอบใช้ประโยคหรือข้อความที่อ้อมค้อมยืดเยื้อ คำเหล่านั้นนอกจากจะเสียเวลาในการฟังแล้ว ยังทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้ง่าย

(ตัวอย่าง : ข้อความที่ไม่กะทัดรัด)

"ผมมีความรู้สึกยินดีปรีดาอย่างเหลือล้นสุดที่จะพรรณนา ในการที่ได้มีโอกาสอันดีที่พบคุณในคำคืนแห่งวาทีกาลอันสดชื่นและแจ่มใส"

(ตัวอย่าง : ข้อความที่กะทัดรัด)

"ผมรู้สึกยินดีที่ได้พบคุณ"

5. ใช้ถ้อยคำที่ทำให้มองเห็นภาพ ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดภาพพจน์ (Figure of Speech) จะช่วยสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายและมองเห็นเด่นชัดขึ้น

3. เอกสารเกี่ยวกับการถ่ายเสียงโดยใช้สัทอักษร

เรื่องเดช บันเชื่อนชติย์ (2541, หน้า 26-29) กล่าวว่าภาษาไทยมีระบบโครงสร้างทางเสียงของคำหรือพยางค์อยู่ 3 เสียงคือ 1) เสียงพยัญชนะ 2) เสียงสระ 3) เสียงวรรณยุกต์ ทั้ง 3 เสียงจะมีสัญลักษณ์สำหรับเขียนแทนหน่วยเสียงนั้นๆ ว่าเป็นชุดๆตามจำนวนหน่วยเสียงที่มีอยู่ และสะดวกในการที่จะนำไปใช้เขียนถ่ายถอดเสียงภาษาไทยเป็นอย่างดี ในที่นี้จะเรียกอักษรเหล่านี้ว่า สัทอักษรไทย (Thai Phonetic Alphabets) ซึ่งมีดังนี้

1. สัทอักษรพยัญชนะภาษาไทย (Thai Consonants) ภาษาไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะอยู่ทั้งหมด 21 หน่วยเสียงได้แก่ /p t k c ? p^h t^h k^h c^h b d m n ŋ f s h l r w y/ และมีสัทอักษรสำหรับเขียนแทนหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยแต่ละหน่วยเสียงดังนี้

ศัพท์อักษรใช้เขียนแทนหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย

ก. เขียนพยัญชนะต้นคำ

/p/ = ป	เช่น /pon/	อ่านว่า ปน
/t/ = ต	เช่น /ta:/	อ่านว่า ตา
/k/ = ก	เช่น /kây/	อ่านว่า ไก่
/ʔ/ = อ	เช่น /ʔà:n/	อ่านว่า อ่าน
/p ^h / = ผ พ ภ	เช่น /p ^h â:/	อ่านว่า ผ้า
/t ^h / = ท ธ ฒ (ท)	เช่น /t ^h ûey/	อ่านว่า ถ้วย
/k ^h / = ค ฆ ข	เช่น /k ^h ǎ:w/	อ่านว่า ชาว
/c ^h / = ช ฉ ฌ	เช่น /c ^h a:y/	อ่านว่า ชาย
/b/ = บ	เช่น /bân/	อ่านว่า บ้าน
/d/ = ด (ท)	เช่น /daw/	อ่านว่า เด่า
/c/ = จ	เช่น /com/	อ่านว่า จม
/m/ = ม	เช่น /ma:/	อ่านว่า มา
/n/ = น ณ	เช่น /nay/	อ่านว่า ไน
/ŋ/ = ง	เช่น /ŋâ:y/	อ่านว่า ง่าย
/f/ = ฟ	เช่น /fâ:/	อ่านว่า ฟ้า
/s/ = ศ ส ษ ซ	เช่น /sǎ:ŋ/	อ่านว่า สอง
/h/ = ห ฮ	เช่น /ha:y/	อ่านว่า หาย
/l/ = ล	เช่น /lâ:t/	อ่านว่า ลาด
/r/ = ร	เช่น /raw/	อ่านว่า เร่า
/y/, /j/ = ย ญ	เช่น /ya:y/	อ่านว่า ยาย
/w/ = ว	เช่น /wâ:w/	อ่านว่า ว่าว

ข. เขียนพยัญชนะท้ายคำ (ตัวสะกด)

- /-k/ สำหรับเขียนแม่กด
- /-t/ สำหรับเขียนแม่กด
- /-p/ สำหรับเขียนแม่กบ

/-ŋ/ สำหรับเขียนแม่กง

/-ŋ/ สำหรับเขียนแม่กน

/-m/ สำหรับเขียนแม่กม

/-y/ , / j/ สำหรับเขียนแม่เกอย

/-w/ สำหรับเขียนแม่เกอว

/-ʔ/ สำหรับเป็นตัวสะกดกับคำที่มีสำหรับเขียนสระเสียงสั้น

/-h/ สำหรับเขียนกับคำที่มีการปล่อยเสียง

2. สัทอักษรสระภาษาไทย (Thai vowels)

หน่วยเสียงสระภาษาไทยมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงได้แก่ /i i: i i: u u: e

e: o o: o o: ɛ ɛ: a a: ɔ ɔ: / และหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียงได้แก่ /ia ia ua / ดังนี้

สัทอักษรใช้เขียนแทนหน่วยเสียงสระภาษาไทย

ก. สระเดี่ยว

/i/ อี /e/ เอะ

/i:/ อี้ /e:/ เอ

/i/ อึ /ə/ เออะ

/i:/ อื /ə:/ เออ

/u/ อุ /o/ โอะ

/u:/ อู /o:/ โอ

/ɛ/ แะ /a/ อะ

/ɛ:/ แอ /a:/ อา

/ɔ/ เอาะ

/ɔ:/ ออ

ข. เขียนสระประสมภาษาไทย

/ia/ เอีย /ia/ เอื่อ /ua/ อัว

3. สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ (Tonemes)

สัญลักษณ์ที่ใช้เขียนแทนเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยทั้ง 5 หน่วยเสียงมี 4 สัญลักษณ์

ดังนี้

- 3.1 เสียงสามัญหรือเสียงระดับ (Mid tone) เช่น คา มา นา ไม่ใช่สัญลักษณ์ใดๆ แทนเสียง
- 3.2 เสียงเอกหรือเสียงต่ำ (Low tone) เช่น ข่า จ่า หาก ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงคือ [ː]
- 3.3 เสียงโทหรือเสียงตก (Falling tone) เช่น หม่า ว่า หล้า ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงคือ [ˑ]
- 3.4 เสียงตรีหรือเสียงสูง (High tone) เช่น คำ ม้า ย้าย ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงคือ [ˑ̌]
- 3.5 เสียงจัตวาหรือเสียงตก-ขึ้น (Rising tone) เช่น ชา สหาย หนา ใช้สัญลักษณ์แทนเสียงคือ [ˑ̌̎]

4. งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาของสื่อมวลชน

ปริศนา ตันตินาคม (2538) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุ" พบลักษณะภาษาของนักจัดรายการวิทยุดังนี้

1. ลักษณะทางเสียงจำแนกได้เป็น

1.1 ลักษณะการออกเสียงได้แก่ การออกเสียง ร ล และควบกล้ำซึ่งพบว่า นักจัดรายการวิทยุสามารถออกเสียง ล ได้ถูกต้อง 100% ออกเสียง ร ถูกต้อง 70-80% และออกเสียงควบกล้ำถูกต้อง 60-70% นอกจากนี้ยังพบการออกเสียงคำไม่ตรงตามหลักการอ่านคำบาลีและสันสกฤต การเปลี่ยนเสียงในคำ ซึ่งพบทั้งในเสียงสระและเสียงพยัญชนะ การตัดเสียงและการเติมเสียง

1.2 ลักษณะการใช้น้ำเสียง พบว่ามีการใช้เสียงดังมากกว่าการพูดปกติเมื่ออยู่ในอารมณ์โกรธ ใช้อัตราความเร็วของการพูดเร็วกว่าปกติ มีการเว้นวรรคตอนในการพูดไม่เหมาะสม ทำให้การสื่อความหมายบกพร่อง ส่วนการลงน้ำหนักเสียงและการใช้ทำนองเสียงพบว่าไม่แตกต่างจากการพูดของคนทั่วไป

2. ลักษณะการใช้คำจำแนกได้เป็น

2.1 การใช้คำภาษาต่างประเทศปนในภาษาไทยมี 2 ลักษณะคือ การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบในบริบทภาษาไทย ซึ่งประกอบไปด้วยการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับแวดวงสื่อมวลชน และการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทั่วไป และการใช้วลีหรือประโยคเป็นภาษาอังกฤษ

2.2 การใช้คำสแลง ซึ่งพบว่ามีทั้งคำสแลงแท้คือ คำสแลงที่ให้ความหมายเชิงสแลงได้แม้จะปรากฏโดยลำพัง และคำสแลงไม่แท้คือ คำที่ปรากฏตามลำพังไม่ให้ความหมายเชิงสแลง แต่เมื่อพิจารณาความหมายในบริบทจะพบว่ามีคำสแลงใหม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่ามี การใช้คำพุ่มเพื่อยในลักษณะของคำซ้ำความหมาย การใช้คำลักษณะนามผิด การใช้คำไม่ตรงความหมายและการใช้คำย่อ

3. ลักษณะการใช้รูปประโยคและวจนะ

การใช้คำพูดในระดับประโยคพบว่ามีกรละคำใดตำแหน่งหนึ่งของประธาน กริยากรรม มีการใช้คำบอกจำนวนอยู่หน้านาม การใช้ประโยคกรรมและการใช้ประโยคที่เป็นสำนวนต่างประเทศ ส่วนการพูดในระดับวจนะพบว่า นักจัดรายการวิทยุพูดไทยไม่ได้ลำดับความคิดของตนก่อนที่จะพูดออกมา ทำให้ข้อความที่พูดซับซ้อน สื่อความหมายไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง

ศิวะพร สุคนธ์พงษ์เฝ้า (2521) ได้วิเคราะห์บทบาทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ วิทยุและโทรทัศน์ที่ผลต่อการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลซึ่งสนับสนุนแนวความคิดที่ว่า การใช้ภาษาของสื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของผู้รับสาร สรุปผลการวิจัยได้ว่า ประการที่หนึ่ง สื่ออิเล็กทรอนิกส์นำทั้งผลดีและผลเสียมาสู่นักเรียน ผลดีคือช่วยส่งเสริมภาษาไทยในด้านต่างๆ ผลเสียคือนักเรียนนิยมใช้คำคะนองหรือสร้างแบบแผนคำและสำนวนขึ้นใหม่ ประการที่สอง การใช้ภาษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทในการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ประการสุดท้าย การได้ฟังและได้เห็นการใช้ภาษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินและรับเอาคำ สำนวน ประโยค ตลอดจนลักษณะการแบ่งวรรคตอนมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ประภาษ เฝิงพุ่ม (2533) ศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของชาวกรมประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พ.ศ.2530 โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ด้านกว้างๆคือ การใช้คำและด้านการผูกประโยค พบข้อบกพร่องในการใช้ภาษาทั้งหมด 380 แห่ง โดยจำแนกตามประเภทของข่าวได้ดังนี้ ข่าวส่วนกลางพบข้อบกพร่องมากที่สุดคือ 158 แห่งคิดเป็นร้อยละ 41.6 ของข้อบกพร่องทั้งหมด รองลงมาคือข่าวต่างประเทศ พบข้อบกพร่อง 100 แห่งคิดเป็นร้อยละ 26.3 ข่าวภูมิภาคพบข้อบกพร่อง 84 แห่งคิดเป็นร้อยละ 22 และข่าวในพระราชสำนักพบข้อบกพร่องน้อยที่สุดคือ 38 แห่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของข้อบกพร่องทั้งหมด หากจำแนกตามลักษณะของความบกพร่องหรือผิดพลาด จะพบ

ข้อบกพร่องด้านการใช้คำ 261 แห่งคิดเป็นร้อยละ 68.68 และเป็นข้อบกพร่องด้านการผูกประโยค 119 แห่งคิดเป็นร้อยละ 31.32

4. งานวิจัยเกี่ยวกับการรับชมรายการโทรทัศน์

รุ่งฤดี ห่อนาค (2541) ศึกษาวิจัยเรื่อง "รูปแบบการดำเนินชีวิต การเปิดรับเพลงกับความพึงพอใจที่มีต่อเพลงไทยสากลของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร" พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ของเยาวชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้ส่วนตัวต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการดำเนินชีวิต รูปแบบการดำเนินชีวิต มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการเปิดรับเพลงไทยสากลและความพึงพอใจ การเปิดรับเพลงไทยสากลจากโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ และการแสดงสด(คอนเสิร์ต) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจที่มีต่อเพลงไทยสากล การเปิดรับเพลงไทยสากลจากวิทยุ เทปคาสเซ็ท และคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจที่มีต่อเพลงสากล

ภัทนิดา พันธุมเสน (2536) ศึกษาเรื่อง "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ปีการศึกษา 2535" พบว่านักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรีที่มีการเปิดรับสื่อในปริมาณที่สูง มีการเปิดรับสื่อมวลชนจำนวน 10 สื่อ จัดลำดับการเปิดรับมากที่สุดคือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือการ์ตูน เทปเพลง นิตยสาร นวนิยาย เกมส์ หนังสือพิมพ์ วิดีโอเทป และภาพยนตร์ การเปิดรับสื่อมวลชนของนักเรียนได้สนองตอบความจำเป็น 4 ประการโดยสนองความต้องการทางด้านอารมณ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความต้องการสร้างความมั่นใจ และสถานภาพของนักเรียน อันดับที่สามได้แก่ ความต้องการข่าวสารความรู้ และความต้องการหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพความเป็นจริงเป็นอันดับสุดท้าย

ณัฐพร พานิช (2539) ศึกษาเรื่อง "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง กรณีศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร" พบว่าเยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และการชมคอนเสิร์ตต่างกัน เยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ต่างกัน ส่วนการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องทางโทรทัศน์และการชมคอนเสิร์ตไม่ต่างกัน เยาวชนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องทางหนังสือพิมพ์ต่างกัน ส่วนการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องทางโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร และการชมคอนเสิร์ตไม่ต่างกัน

จุฑามาส กิรติกสิกร (2542) ศึกษาเรื่อง "รูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่นกับการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน" พบว่า วัยรุ่นมีการเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการความบันเทิง

เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ การ์ตูน วิดีโอ เกม เพลง ซีดี และคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็น การตอบสนองความต้องการในลักษณะ Affective Need คือความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับ สื่อมวลชนเพื่อจะได้รับความพึงพอใจ หรือได้รับประสบการณ์ทางอารมณ์ รวมทั้งในเรื่องของ ความสวยงามหรือศิลปะต่างๆ

อรวรรณ วิจักขณะ (2534) ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร" พบว่า นิสิตนักศึกษาชมรายการโทรทัศน์เพื่อ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อติดตามรายการที่ตนชื่นชอบ และอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะ ต้องการทราบข่าวสารและเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันบางส่วน นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิต นักศึกษาได้นำเนื้อหาจากสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน วิทยุ โทรทัศน์ มาเป็นหัวข้อใน การสนทนากับเพื่อนอยู่เสมอ และสื่อมวลชนเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็น พฤติกรรมและค่านิยมในระดับพอสมควร

การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจนนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการสื่อสารมวลชน สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ยังคงมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ถึงแม้จะมีการเสนอแนะข้อบกพร่องนั้นๆแล้วก็ตาม สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว "ภาษา" ที่ถือว่าเป็นวัฒนธรรมประการหนึ่งในสังคมจึง ต้องมีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง และเติบโตไปตามสังคมด้วย ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาภาษาที่ ใช้กันอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยจะให้ความสำคัญกับกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการเปิดรับและเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆจากสื่อต่างๆ การศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยของพิธีกรรายการโทรทัศน์จึงเป็นการ นำเสนอลักษณะการใช้ภาษาของสื่อและแสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของพิธีกร รายการเพลงไทยสากล ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ประเภทหนึ่งที่วัยรุ่นให้ความนิยมและสนใจมาก จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้เกณฑ์ในการศึกษาวิจัยด้านการใช้ ภาษาดังนี้

1. ใช้ถ้อยคำที่ง่ายแก่การเข้าใจ ผู้พูดไม่ควรใช้คำที่เป็นศัพท์ยากโดยไม่จำเป็น เช่น ศัพท์เฉพาะทาง เช่น สังคมมิติ พิสัย แคนดิเดท ฯลฯ
2. ใช้ถ้อยคำให้เหมาะสม ผู้พูดต้องคำนึงถึงการให้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับระดับของการ สื่อสาร ผู้พูดต้องพิจารณาว่า การพูดนั้นพูดในสถานการณ์หรือกาลเทศะใด เป็นพิธีการหรือเป็น กันเอง
3. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพูดอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม

ผู้พูดควรจะได้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ คำต่ำหรือคำหยาบ คำตลาด คำฉวน คำสแลง (Slang) หรือคำที่สื่อให้เห็นถึงรสนิยมไปในทางที่ไม่ดี

4. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัดเพราะจะช่วยประหยัดเวลาและสื่อความหมายได้แม่นยำ นักพูดบางคนชอบใช้ประโยคหรือข้อความที่อ้อมค้อมยืดเยื้อ

5. ใช้ถ้อยคำที่ทำให้มองเห็นภาพ ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดภาพพจน์ (Figure of Speech) จะช่วยสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายและมองเห็นเด่นชัดขึ้น

6. ใช้คำให้ตรงความหมาย

7. ไม่ใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น ยกเว้นได้ในกรณีที่เป็นคำเฉพาะ

8. ไม่ควรพูดแสดงความคิดเห็นส่วนตัวในรายการ

9. ระวังการออกเสียง ร ล และควบกล้ำให้ชัดเจน

ป. PL
4158
24910
2548